

CRNA KNJIGA

Strateški partner u senci sunca

CRNA KNJIGA

Strateški partner u senci sunca

Autori | RERI tim

Izdavač | Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu

Prelom | Marija Mraznica Design

Fotografije i ilustracije | www.canva.com

CRNA KNJIGA Strateški partneri u senci sunca © 2024 Renewables and Environmental Regulatory Institute Licencirano pod CC BY-NC-ND 4.0. Za uvid u primerak ove licence, posetite: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Beograd, februar 2026.

www.eri.org.rs

 RERI Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu

A. Svetozara Markovića 39, 11000 Beograd, Srbija

E-mail office@eri.org.rs

Ova publikacija je izrađena u okviru projekta “Strateški partner u senci sunca: Netransparentna energetska tranzicija” koji se realizuje uz podršku Transparentnost Srbija, kroz projekat koji finansira Evropska unija. Za sadržinu ove analize isključivo je odgovoran Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI), i ta sadržina ne izražava zvanične stavove donatora.

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	4
UVOĐENJE INSTITUTA STRATEŠKOG PARTNERA U ZAKONODAVNI OKVIR	5
Usvajanje novog Zakona OIE	5
Uporedna praksa	5
Rešenje iz Zakona OIE	6
RASPISIVANJE POZIVA – NEŠTO TU NE ŠTIMA	8
Objavljivanje poziva i reakcije	8
Izbor strateškog partnera	9
Potpisivanje ugovora	9
SPORNI PLANSKI OSNOV	11
Planiranje solarnih elektrana	16
Prostorni plan područja posebne namene	17
Prostorni plan za izgradnju solarnih elektrana	18
Usklađivanje sa drugim prostornim i urbanističkim planovima	18
TAJNI UGOVORI. OPET.	20

UVODNE NAPOMENE

Ova analiza nastala je u sklopu projekta „Strateški partner u senci sunca“, koji je RERI realizovao uz podršku Transparenost Srbija, kroz projekat finansiran od strane Evropske unije.

Ideja analize bila je da ukaže na probleme koji prate realizaciju velikog broja važnih strateških projekata u Republici Srbiji, a koji se vrlo često realizuju na način koji uskraćuje potrebne informacije javnosti i koji javnost onemogućava da uzme učešća u procesu donošenja odluka od značaja za život lokalnih zajednica i javnog interesa.

Ovom analizom pokušali smo, između ostalog, da odgovorimo i na retoričko pitanje, koje suštinski predstavlja zamenu teza koju svesno čine nosioci javnih ovlašćenja kada kažu: „Pa zar vam sada smeta i razvoj projekata obnovljivih izvora energije?“

Naravno da niko dobronameran nije i ne može biti protivnik razvoja projekata koji mogu da unaprede ekonomiju, a naročito se niko ne bi trebao protiviti onim projektima među njima koji garantuju principe održivog razvoja i „zelene“ energije, shodno međunarodnim obavezama koje je Republika Srbija preuzela i kojim politikama teži čitav civilizovan svet.

Ali osnovni principi na kojima je moguće razvijati ovakve projekte jesu upravo principi uključivanja javnosti, transparentnog postupanja i postojećeg pravnog okvira Republike Srbije. Ne postoji niti jedan razlog zbog čega bi na pojedine projekte, a

naročito one od „nacionalnoig značaja“ bili primenjivani posebni propisi i zbog čega bi u odnosu na njih bili isključeni zakoni koji garantuju poštovanje tržišnih principa i konkurencije.

Dodatno je nelogično i neobjašnjivo skrivanje od javnosti ugovora i celokupne dokumentacije koja se odnosi na realizaciju takvih projekata, jer ovo samo pospešuje sumnje u dobronamerno postupanje donosilaca odluka i njihovo zakonito postupanje.

Konačno, prilikom izbora određenih modela ugovaranja ovakve vrste projekata i uvođenja u zakonodavstvo ovakvih i sličnih koncepata, neophodno je organizovati sveobuhvatnu javnu diskusiju u ekspertske zajednici, koja rezultuje izborom najboljih modela isključivo u javnom interesu.

Samo na ovaj način i uz uvažavanje svih navedenih principa moguće je govoriti o najboljim rešenjima koja su doneta u javnom interesu i na korist čitave zajednice.

Ova analiza pokazuje jedan negativan primer sprovođenja izuzetno važnog projekta, koji nije morao biti takav da su opisane procedure od samog početka (usvajanja zakonskih rešenja) bile sprovedene na valjan način.

Analiza je potkrepljena i konkretnom dokumentacijom i korespondencijom vođenom sa nadležnim organima u vezi sa projektom, tokom prethodnog perioda.

UVOĐENJE INSTITUTA STRATEŠKOG PARTNERA U ZAKONODAVNI OKVIR

Usvajanje novog Zakona OIE

Srbija je svoj poseban zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije dobila u aprilu 2021. godine¹ („ZOIE“). Do tada je ova oblast bila regulisana u sklopu jedinstvenog zakona o energetici, a nakon usvajanja ZOIE, ovaj zakon² se primenjivao samo na postupke koje su započeti pre usvajanja ZOIE.

Kao glavni razlog za usvajanje posebnog zakona, navedena je obaveza usaglašavanja sa tzv. RED II direktivom iz 2018. godine³, ali i neophodnost uvođenja nekih noviteta kada su u pitanju zakonska rešenja, pre svega orjentisana na otvaranje tržišta, a za koja je procenjeno da je neophodno propisati ih posebnim zakonom, a ne u sklopu postojećeg opšteg Zakona o energetici. Među novinama koje

su uvedene usvajanjem ZOIE najznačajnije su one koje se odnose na nove sisteme podsticaja (prelazak na tržišno orjentisane modele), uvođenje instituta kupca-proizvođača, (direktnih) komercijalnih PPA ugovora, i dr. a o čemu je RERI ranije detaljnije [pisao](#).

Među ostalim novinama, našao se i jedan potpuno novi institut – strateškog partnera. Ovaj pojam je do usvajanja novog ZOIE bio potpuno nepoznat u dotadašnjoj zakonodavnoj praksi, a može se reći da ovaj koncept nije rasprostranjen ni u praksi zemalja EU, gde dominira koncept aukcija (koji istina postoji i u ZOIE) zasnovan na principu nediskriminacije i slobodne tržišne utakmice.

Uporedna praksa

Najbliži primer izbegavanja tržišnih principa iz uporedne prakse dolazi nam iz susedstva, kada je Mađarska direktnim izborom strateškog partnera, ruskog Rosatoma, zaobišla pravila Evropske unije (EU) o javnim nabavkama, zbog čega je nastao i spor u okviru EU⁴ koji i danas nije u potpunosti rešen, iako je Mađarska 5. februara ove godine započela sa realizacijom ovog projekta postavljanjem kamena temeljca⁵.

Pored ovoga, u Hrvatskoj je takođe poznat institut „strateških projekata“ u energetici, ali i u drugim važnim oblastima, pošto su isti predmet posebnog

zakona⁶ koji omogućava projektima koji su od "interesa za državu" da dobiju status strateškog projekta. Ovde je međutim glavna razlika u tome što se ovaj status najviše očitava u ubrzanom izdavanju dozvola i rešavanju imovinsko-pravnih pitanja, za šta je zadužena „operativna grupa“ koju država obrazuje.

Van EU bi se moglo reći da je model koji se primenjuje u Turskoj najbliži onome što predviđa domaće zakonodavstvo, a ovaj model se ogleda u tzv. YEKA sistemu (*Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları*)⁷, po kome država određuje površinski

1 <https://balkangreenenergynews.com/rs/srbija-usvojila-cetiri-zakona-u-sektoru-energetike-i-rudarstva/>

2 Zakon o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14, 95/18, 40/2135/2023, 62/2023, 94/2024 i 109/2025);

3 [Directive \(EU\) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources](#);

4 <https://nuklearnaperspektiva.com/index.php/2025/09/12/problemi-u-komsiluku-paks-2-pod-znakom-pitanja/>

5 <https://balkangreenenergynews.com/hungarys-paks-2-nuclear-power-plant-officially-under-construction/#:~:text=Russia's%20state%20nuclear%20corporation%20Rosatom,dependence%20on%20international%20market%20volatility>;

6 [Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske \(2013\)](#);

7 <https://enerji.gov.tr/production-activities-en>;

veliku lokaciju ili čak čitavu zonu, na kojoj sprovodi jedan integralni tender za izbor „strateškog partnera“, koji se obavezuje da tu realizuje projekat, po sistemu „ključ u ruke“. Zanimljivo je da turski model predviđa još jedan aspekt koji srpski nije „prepisao“, a odnosi se na zaštitu sopstvenog

ekonomskog interesa. To je obaveza investitora da ispuni najmanje jedan od dva uslova koja se zahtevaju: obaveza da u okviru projekta izgradi fabriku solarnih panela ili komponenti za vetroturbine u Turskoj ili da zaposli turske inženjere i otvori centar za istraživanje i razvoj.

Rešenje iz Zakona OIE

Strateški partner određen je zakonom kao privredni subjekt koji će biti izabran da izgradi elektranu koja koristi obnovljive izvore energije ili energetska objekat koji je od značaja za integraciju električne energije iz varijabilnih obnovljivih izvora u sistem. Takav strateški partner obavezan je da pripremi i/ili delom ili u celini finansira relevantne studije, kao i relevantnu tehničku dokumentaciju, da izgradi energetska objekat (i obezbedi finansijska sredstva), kao i da obezbedi kapacitet na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema.

Zakonom je propisana i procedura za realizaciju ove vrste projekata.

Naime, odluku o realizaciji projekta donosi Vlada Republike Srbije i to na predlog resornog Ministra energetike i to pod uslovom da se primenom sistema podsticaja proizvodnje električne energije utvrđenim zakonom nisu u dovoljnoj meri obezbedili novi proizvodni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora koji su neophodni za ostvarivanje planirane dinamike rasta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije za dostizanje nacionalnih ciljeva definisanih Integriranim nacionalnim energetska i klimatska planom (INEKP) ili kada su novi proizvodni kapaciteti potrebni za ostvarivanje ciljeva energetska tranzicije ili ispunjavanje međunarodnih obaveza.

Zanimljivo je da je ZOIE izričito isključio primenu propisa kojima se uređuje postupak javne nabavke i javno-privatnih partnerstava prilikom izbora i sprovođenja javnog poziva za izbor strateškog partnera i zaključenja ugovora o realizaciji projekta sa strateškim partnerom.

Zakonom je propisano da izbor strateškog partnera vrši Vlada Republike Srbije i to na predlog radne grupe koju odlukom obrazuje takođe Vlada, sa zadatkom da sprovede postupak izbora strateškog partnera i postupak pregovaranja sa izabranim strateškim partnerom u cilju zaključenja ugovora.

Zakon je načelno propisao da se javni poziv sprovodi na osnovu načela javnog nadmetanja, a na osnovu prikupljenih ponuda, načela

transparentnosti i zabrane diskriminacije, načela zaštite životne sredine i načela efikasnosti.

Postupak izbora strateškog partnera obuhvata pripremu i objavljivanje javnog poziva za podnošenje prijave, prijem i ocenu prijave, dostavljanje predloga Vladi o izboru strateškog partnera od strane radne grupe, donošenje odluke o izboru strateškog partnera, kao i sprovođenje pregovora sa izabranim strateškim partnerom⁸.

⁸ Na prvi pogled deluje neverovatno i pre svega nelogično formulacija da se pregovori sa partnerom odvijaju tek nakon njegovog odabira;

Važno je napomenuti i da zakon daje mogućnost da Vlada Srbije može da utvrdi javni interes za *eksproprijaciju, administrativni prenos i/ili nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti* radi

realizacije ove vrste projekata, tačnije, radi izgradnje elektrane i objekata u njenoj funkciji i priključaka na elektroenergetski sistem.

RASPISIVANJE POZIVA – NEŠTO TU NE ŠTIMA

Objavljivanje poziva i reakcije

Tokom septembra 2023. godine, Ministarstvo rudarstva i energetike objavilo je javni poziv za izbor strateškog partnera za izgradnju solarnih elektrana ukupne instalisane snage 1 GW, sa baterijskim sistemima za skladištenje električne energije.

U pozivu je navedeno da se projekat realizuje po sistemu „ključ u ruke“, obavezuje strateškog partnera da nakon 2 (dve) godine od izgradnje i puštanja objekata u rad, preda elektrane na dalje upravljanje Elektroprivredi Srbije (EPS). U trenutku objavljivanja poziva još uvek nisu bile odabrane lokacije za izgradnju ukupno pet ili više nezavisnih solarnih elektrana, a predviđeno je da ukupan broj i lokacije predloži strateški partner koji će biti izabran, dok je plan implementacije trebala da usvoji radna grupa zadužena za praćenje projekta.

Međutim, već na prvo čitanje poziva i uslova koji su za ponuđače tamo definisani, moglo se reći da se radi o kriterijumima koji su vrlo teško objašnjivi iz bilo kakve racionalne vizure.

Među ostalim kriterijumima, pozivom se zahteva da ponuđač ima više od 5.000 zaposlenih, kao i da je u prethodne tri godine u svakoj imao godišnji obrt od 4,5 milijardi evra. Ako je intencija bila da se iz mogućnosti prijavljivanja isključe kompanije koje nemaju potrebne kvalifikacije, odnosno, koje nemaju reference i iskustvo sa poslovima ove vrste, nejasno je zbog čega se kao jedan od uslova traži broj zaposlenih, a posebno je nejasno zbog čega je ta granica postavljena ovako visoko.

Drugi, verovatno i ozbiljniji problem jeste i činjenica da ekonomski parametar, odnosno, finansijska ponuda za realizaciju projekata, uopšte nije uzet kao kriterijum za izbor ponuđača. Propisano je da se ponuđači rangiraju po bodovima (maksimum 100 bodova) koji se dodeljuju na osnovu četiri kriterijuma:

- 1 **poslovni** (ponuđena ukupna instalisana snaga baterijskih sistema),
- 2 **ljudski resursi** (broj inženjera sa potrebnim licencama i tehničara za montažu),
- 3 **garantni rok** (odnosi se na garanciju na ključne komponente, poput: panela, invertora, transformatora i baterija) i
- 4 **tehničke karakteristike** (takođe se odnosi na pomenute ključne komponente).

Međutim, izuzev pomenutih kriterijuma, ne postoji ni jedan definisani ekonomski parametar koji bi dao prednost određenom ponuđaču u odnosu na drugog, odnosno - ponuđena cena nije navedena kao kriterijum za odlučivanje o izboru ponuđača. Hipotetički, bilo bi moguće da se dve ponude razlikuju i za 500 miliona evra, a da ponuđač koji je dao skuplju bude izabran, zato što je dobio više bodova po osnovu gore opisanih kriterijuma. Ovo je posebno čudno kada se u obzir uzme vrednost ovakvog projekta, kao i činjenica da se u praksi, kada je u pitanju sprovođenje javnih nabavki koje se realizuju po istoimenom zakonu u Republici Srbiji (čija je primena ovde isključena), najniža dostavljena ponuda uzima kao ključni kriterijum prilikom odabira ponuđača.

RERI se zbog ovako postavljenog i definisanog poziva oglasio saopštenjem⁹, na koje je odmah reagovalo nadležno Ministarstvo rudarstva i energetike. U oštrom demantiju¹⁰ Ministarstva, navedeno je da RERI (slučajno ili namerno) pokazuje elementarno nepoznavanje zakonske regulative čime dezinformiše javnost. U ovom saopštenju Ministarstva praktično je potvrđeno da cena nije uzeta kao kriterijum odabira ponuđača, te je navedeno da je isti u obavezi da svakako dostavi „indikativnu“ cenu realizacije projekta koja će biti predmet pregovora sa izabranim ponuđačem (!?).

9 <https://reri.org.rs/sumnjiv-tender-i-javni-poziv-ministarstva-rudarstva-i-energetike-za-izbor-strateskog-partnera-za-izgradnju-solarnih-elektrana/>;

10 <https://reri.org.rs/demanti-ministarstva-rudarstva-i-energetike-povodom-saopstenja-reri-ja-o-izboru-strateskog-partnera-za-izgradnju-solarnih-elektrana/>;

Izbor strateškog partnera

U novembru 2023. godine objavljeno je da je Srbija odabrala strateškog partnera za izgradnju fotonaponskih postrojenja i da je to konzorcijum koji čine kompanije Hyundai Engineering, Hyundai ENG America i UGT Renewables¹¹.

Tom prilikom, potpredsednik kompanije Hyundai Engineering, Džong Oi Van izjavio je da ta kompanija *blisko saraduje s kompanijom UGT Renewables na razvoju više projekata u Evroaziji kao i sa kompanijom Sun Africa iz grupacije UGT Renewables na projektima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u Africi*. Istovremeno je direktor kompanije UGT Renewables Adam Korteze izjavio da je ta kompanija uspostavila partnerstvo s velikim globalnim kompanijama kao što su Tesla Energy, Hitachi Energy, Siemens Energy, itd. Te da *UGT Renewables ima značajno iskustvo u radu sa državnim energetske kompanijama, vladama i međunarodnim finansijskim institucijama i da ta kompanija razvija kompleksne elektroenergetske infrastrukturne projekte sa ciljem da doprinese energetske nezavisnosti, stabilnosti prenosne mreže, smanjenja troškova proizvodnje električne energije i digitalizaciji poslovanja energetskih kompanija*.

Takođe je navedeno i da je US EXIM Bank najveću transakciju u svojoj istoriji (907 miliona dolara) odobrila za projekat kompanije Sun Africa za izgradnju dve solarne elektrane u Angoli.

Međutim, prostom pretragom veb-sajta ove kompanije, ne može se naći previše informacija. Poslednja objavljena vest na naslovnoj stranici sajta jeste objava od 16. oktobra 2024. godine da je sa Republikom Srbijom potpisan ugovor o realizaciji ovog projekta. Kada su u pitanju drugi projekti, na sajtu se nalaze štire informacije u vezi sa radom ćerke kompanije – Sun Africa, kao i informacije o ugovoru potpisanim sa Crnom Gorom, ali sama količina i kvalitet javno dostupnih informacija u vezi sa poslovanjem ove kompanije nije proporcionalan onome kako je ona predstavljena i od strane vlasti u Srbiji i od strane samih predstavnika kompanije.

Kada je u pitanju rad ostale dve članice konzorcijuma, neformalno se moglo čuti kao kritika u stručnim krugovima da i pored reputacije koju te dve kompanije uživaju, one nemaju reference za konkretnu oblast koja je predmet ovog projekta.

Potpisivanje ugovora

Ugovor o strateškom partnerstvu potpisan je u oktobru 2024. godine. U ime Vlade Srbije potpisala ga je ministarka Dubravka Đedović Handanović, a potpisivanju su prisustvovali (između ostalih) i predsednik Srbije Aleksandar Vučić, američki ambasador Kristofer Hil i otpravnik poslova Ambasade Republike Koreje u Srbiji Đang Vu Li¹².

Tom prilikom, Predsednik Srbije je istakao da je ovaj projekat deo najvažnijeg posla koji Srbija *mora da završi pre 2027 godine i izložbe Expo, te da će Srbija za vreme trajanja projekta od 30 godina uštedeti 3,6*

milijardi evra ili 120 miliona evra godišnje, a da su procene i više jer se očekuje drastičan rast cena. Nije poznato na kojim parametrima je zasnovana ovakva matematika predsednika kao ni na koju vrstu ušteta je ovde mislio.

Ono što je takođe tom prilikom podvukao jeste i činjenica da su predstojali razgovori o *načinu finansiranja projekta* koji su bili oročeni za početak maja 2025. godine, ali je Predsednik tada izrazio uverenje da se pregovori mogu okončati do kraja decembra 2024. godine.

11 <https://balkangreenenergynews.com/rs/srbija-odabrala-konzorcijum-hyundai-engineering-ugtr-za-strateskog-partnera-za-1-gw-solara/>;

12 <https://balkangreenenergynews.com/rs/srbija-potpisala-ugovor-sa-konzorcijumom-hyundai-engineering-ugt-renewables-za-1-gw-solara/>;

Najavljeno je da će za opštine u kojima se projekat realizuje „Negotin, Zaječar, Lebane, Blace, Odžaci, Bujanovac“, ovaj projekat biti *ozbiljna finansijska i investiciona injekcija*, a da 92% lokacija za gradnju elektrana i baterija predstavlja državna zemlja.

Ovom prilikom predsednik je dodao i da država ima nameru da deo industrije vetra koji je otišao u privatne ruke otkupi, kako bi osigurala da ta struja umesto u izvoz ostane u zemlji, iako samo vlasništvo na energetske postrojenjima ne garantuje na bilo koji način gde će proizvedena električna energija na kraju završiti.

SPORNI PLANSKI OSNOV

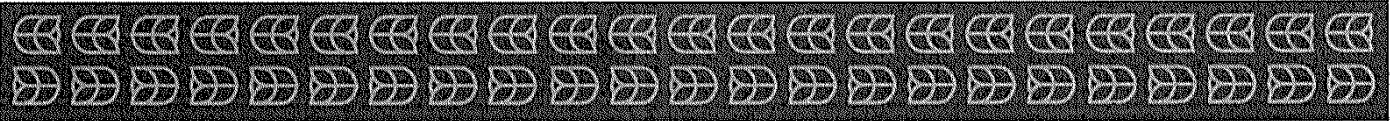

RERI je tokom oktobra 2025. godine Agenciji za prostorno planiranje i urbanizam Republike Srbije („APPURS“) predao zahtev za pristup informacijama od javnog značaja tražeći informacije i dokumentaciju u vezi sa izradom Prostornog plana područja posebne namene za strateški projekat „Izgradnja samobalansiranih solarnih elektrana velikog kapaciteta sa baterijskim sistemom za skladištenje električne energije u Republici Srbiji“. Rok za izradu ovog planskog akta definisan odlukom o njegovoj izradi, istekao je u maju 2025. godine. Informacije koje je RERI tražio, između ostalog, ticale su se izdatih uslova nadležnih organa posebnih organizacija i imalaca javnih ovlašćenja, izveštaja o obavljenoj stručnoj kontroli nacrtu planskog akta, izveštaja o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, kao i izradi studije zaštite nepokretnih kulturnih dobara.

U novembru 2025. godine RERI je primio odgovor APPURS-a u kojem se navodi kako nacrt predmetnog prostornog plana još uvek nije izrađen niti je prošao stručnu kontrolu pa stoga ne postoji izveštaj o obavljenoj stručnoj kontroli. APPURS je,

takođe, odbio da dostavi RERI-ju dokumentaciju koju poseduje uz obrazloženje da će dokumenti biti deo dokumentacionog osnova plana, kao i da je pojedinim uslovima imalaca javnih ovlašćenja navodno definisana zabrana deljenja tih dokumenata sa trećim licima. Ovakvo objašnjenje može se oceniti suprotnim pozitivnim propisima RS, jer se takve odluke mogu odnositi samo na posebne mere uređenja i pripreme teritorije za potrebe odbrane zemlje, dok je na druge uslove imalaca javnih ovlašćenja neprimenjivo.

Prema dostupnoj dokumentaciji, međutim, u koju je RERI imao uvid, tvrdnje da pomenuti nacrt prostornog plana nije prošao stručnu kontrolu su neistinite. Naime, u odgovoru na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja koji je agenciji poslao drugi tražilac još u julu 2025. godine, dostavljen je i izveštaj o obavljenoj stručnoj kontroli. Ovo praktično znači da je u odgovoru dostavljenom RERI-ju sadržana netačna informacija, a da je postupajuće lice u okviru nadležnog organa na ovaj način učinilo krivično delo.

Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије
Лице овлашћено за поступање по информацијама од јавног значаја
Краља Милутина 10а
11000 Београд

Подносилац: **„РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ“**, удружење са седиштем на адреси Светозара Марковића 39/4, у Београду.

Предмет: **Захтев за приступ информацијама од јавног значаја**

Поштовани,

Обраћам Вам се испред удружења „*Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину*“ („РЕРИ“), са захтевом да нам омогућите **приступ информацијама од јавног значаја**, а на основу члана 15. и 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („*Сл. гласник РС*“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021) („**Закон о слободном приступу информацијама**“).

РЕРИ је за тражење наведених информација, односно документације, наведене у наставку овог захтева, легитимисан на основу члана 5. Закона о слободном приступу информацијама, а тражене информације и документација се сматрају *информацијама од јавног значаја* на основу тумачења члана 2. и 4. Закона о слободном приступу информацијама.

Информације које РЕРИ овим путем потражује од насловног органа у вези су са поступком израде Просторног плана подручја посебне намене за стратешки пројекат "Изградња само-балансираних соларних електрана великог капацитета са батеријским системом за складиштење електричне енергије у Републици Србији" („**Просторни план**“). Тачком 7. Одлуке о изради Просторног плана која је објављена је у Службеном гласнику Републике Србије број 77/2024 од **20.09.2024** прописан је рок за израду Нацрта просторног плана у трајању од **8 месеци**. Тачком 11. поменуте одлуке, дефинисано је да ће се јавни увид у нацрт Просторног плана спроводити по скраћеном поступку (који не подразумева спровођење раног јавног увида)

Имајући у виду наведено, РЕРИ овим путем захтева од насловног органа да му достави следеће информације:

1. Документ или било који други носач информација који садржи податке и документацију од значаја за израду Просторног плана коју је насловни орган, као носилац израде Просторног плана дужан да прикупи у складу са чланом 48. став 2 Закона о планирању и изградњи („*Службени гласник РС*“, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23);

Svetozara Markovića 39/4, 11 000 Beograd
tel: + 381 11 45 14 528 mail: office@reri.org.rs
www.reri.org.rs MB: 28236298 PIB: 110200239

2. Документ или било који носач информација који садржи Услове надлежних органа, посебних организација и ималаца јавних овлашћења прибављених за потребе израде Просторног плана;
3. Документ или било који носач информација који садржи Извештај о обављеној стручној контроли нацрта Просторног плана припремљен у складу са чланом 49. став 6 Закона о планирању и изградњи;
4. Документ или било који носач информација који садржи Пословник о раду комисије која је обавила поступак стручне конторле, ближе одређене у тачки 3. овог поднеска;
5. Документ или било који други носач информација који садржи извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину („Извештај о СПУ”), који се у складу са чланом 21. ставом 2. Закона о планирању и изградњи (“Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23) сматра саставним делом документационе основе Просторног плана;
6. Документ или било који носач информација који садржи Студију заштите непокретних културних добара чија је потреба израде дефинисана тачком 13. Одлуке о изради Просторног плана, а у складу са чланом 46. став 2(11) Закона о планирању и изградњи.

Уколико насловни орган не поседује сва или било који од наведених докумената, молимо насловни орган да нам достави такву информацију, а све на основу горе наведених одредаба релевантних закона.

Молим вас да нам тражене информације доставите у фотокопији на адресу удружења из заглавља дописа или на адресу за електронску пошту office@reri.org.rs, у форми из које недвосмислено произилази да је одговор доставио насловни орган.

У Београду, дана 24.10.2025. године.

За Подносиоца,

Драгомир Ристановић

НАПОМЕНА: Сходно одредбама члана 17. став 4 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, РЕРИ је ослобођен обавезе плаћања накнаде за фотокопирање тражених докумената.

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
И УРБАНИЗАМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Број: 4317/2025-18

Датум: 06.11.2025. године

Краља Милутина 10а

„РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ“

Светозара Марковића 39/4

Београд

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОСЕДОВАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Поштовани,

Поступајући у односу на Ваш Захтев за приступ информацијама од јавног значаја, који је запримљен у Агенцији за просторно планирање и урбанизам Републике Србије са седиштем у Београду, у Улици краља Милутина број 10а, дана 24.10.2025. године, под бројем 4317/2025-18, достављамо Вам Обавештење о поседовању информације од јавног значаја, која садржи одговоре по тачкама из Вашег захтева како следи:

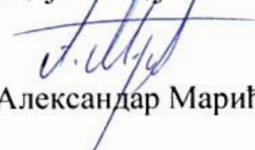
1. Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене за стратешки пројекат „Изградња само-балансираних соларних електрана великог капацитета са батеријским системом за складиштење електричне енергије у Републици Србији“ („Службени гласник РС“ бр.77/24).

Што се осталих података тиче, план није прошао стручну контролу, па самим тим још није било Јавног увида, иначе сви подаци везани за израду Просторног плана ће бити део документационе основе.

2. Услови надлежних органа, посебних организација и ималаца јавних овлашћења су део документационе основе. (Иначе у неким условима се наводи да је забрањено користити их у друге сврхе осим у сврхе израде плана, као и делити их другим лицима).
3. Нацрт Просторног плана није прошао стручну контролу.
4. У прилогу овог Обавештења достављамо Вам Пословник о раду комисија за стручну контролу регионалних просторних планова и просторних планова подручја посебне намене Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, од 20.06.2016. године
5. Нацрт извештаја о СПУ ће бити доступан кад Нацрт Плана буде био на јавном увиду.
6. Студија заштите непокретних културних добара биће инкорпорирана у планска решења и биће саставни део документационе основе Просторног плана.

Прилог: Пословник о раду комисија за стручну контролу регионалних просторних планова и просторних планова подручја посебне намене Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре од 20.06.2016. године

Овлашћено лице за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја

Александар Марић

Planiranje solarnih elektrana

(Prethodna) studija opravdanosti

Članom 111. Zakona o planiranju i izgradnji¹³ propisano je da se pre početka izrade tehničke dokumentacije za građenje objekta za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležno ministarstvo (odnosno autonomna pokrajina)¹⁴, a koji se finansiraju sredstvima iz budžeta, obavljaju prethodni radovi na osnovu čijih rezultata se izrađuje **prethodna studija opravdanosti i studija opravdanosti**. U konkretnom slučaju, potpuno je jasno dakle, da je reč o projektu za koji je neophodna izrada prethodne studije opravdanosti.

Dalje je istim zakonom¹⁵ propisano da se prethodnom studijom opravdanosti utvrđuje naročito prostorna, ekološka, društvena, finansijska, tržišna i ekonomska opravdanost investicije za varijantna rešenja definisana generalnim projektom, a na osnovu kojih se donosi planski dokument, kao i odluka o opravdanosti ulaganja u prethodne radove za idejni projekat i izradu studije opravdanosti. Propisano je i da prethodna studija opravdanosti obavezno sadrži i **generalni projekat**.

Prema javno dostupnim informacijama još uvek nema podataka o tome da je za potrebe realizacije projekta samo-balansiranih solarnih elektrana velikog kapaciteta sa baterijskim sistemom za skladištenje električne energije izrađena prethodna studija opravdanosti sa generalnim projektom.

Pravilnikom o izradi i vršenju kontrole tehničke dokumentacije¹⁶ propisano je da se u slučaju da je u toku izrade generalnog projekta analizirano više varijantnih rešenja, vrši izbor *optimalne varijante* na osnovu prirodnih, tehničkih, tehnoloških, ekonomskih, funkcionalnih, ekoloških i drugih uslova.

Za linijske infrastrukturne objekte, osim prethodno navedenog, na osnovu generalnog projekta donose se odluke naročito o optimalnom koridoru, etapnosti građenja, lokaciji i koncepciji planiranih objekata, uslovima eksploatacije i dr.

Prethodna studija opravdanosti i generalni projekat podležu *reviziji*, odnosno stručnoj kontroli od strane komisije koju obrazuje ministar nadležan za poslove građevinarstva. Nažalost postupak izrade generalnog projekta, a potom i revizije istog, ni u jednoj svojoj fazi nije otvoren za učešće javnosti, stručnih udruženja ili organizacija koji bi upućivanjem primedbi i sugestija mogli doprineti kvalitativnoj oceni projekta i vrednovanju varijantnih rešenja.

Učestala je i negativna praksa, da se prilikom izrade planskog dokumenta osnovu generalnog projekta, razrađuje isključivo odabrana opcija dok se ostala varijantna rešenja definisana generalnim projektom najčešće uopšte ne preispituju kako samim planskim aktom tako ni izveštajem o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

13 Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019, 9/2020, 52/2021, 62/2023 i 91/2025);

14 Ovo su objekti pobrojani u članu 133. Zakona o planiranju i izgradnji;

15 Član 113;

16 Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade i načinu vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata („Službeni glasnik RS”, br. 96/2023);

Prostorni plan područja posebne namene

Većina prostornih planova ima zadatak da odredi način na koji će se zemljište koristiti i propišu uslove pod kojima se na tom zemljištu moraju graditi objekti, na način da se omogući uravnotežen ekonomski i društveni razvoj u zdravoj životnoj sredini; primera radi, tako da svima budu dostupni stambeni objekti, objekti javnih službi (škole, vrtići, bolnice, itd.), komercijalni objekti (trgovinski, ugostiteljski, i sl.), javni prostori i zelene površine, da su zaštićena prirodna i kulturna dobra, da saobraćaj dobro funkcioniše i da je svakom obezbeđena adekvatna infrastruktura (električna energija, vodovod, kanalizacija..).

Područja posebne namene, međutim, nisu „obični“ prostori i za njih se donose posebni planovi koji ne teže usklađivanju i balansu pomenutih aspekata, već se prioritet daje jednoj (ili najviše nekoliko) konkretnoj ideji i funkciji.

Za razliku od prostornih planova koji se donose za teritoriju Republike Srbije, Autonomne pokrajine, regione ili jedinice lokalnih samouprava, prostorni planovi područja posebne namene nisu vezani za ni za kakvu administrativnu podelu. Ova osobina omogućava im maksimalnu usmerenost na sprovođenje konkretnih projekata i aktivnosti.

Zakonom o planiranju i izgradnji utvrđeno je da su područja za koje se naročito donose prostorni planovi posebne namene, između ostalog, područja sa mogućnošću eksploatacije mineralnih sirovina, sa mogućnošću korišćenja turističkih potencijala ili za koje Vlada utvrdi da su projekti od značaja za Republiku Srbiju.

Prostorni planovi područja posebne namene su najčešće neposredno primenjivi i najčešće se sprovode direktno, što znači da investitor samo na osnovu ovog prostornog plana može da započne proceduru pribavljanja lokacijskih uslova i posledično građevinske dozvole za potrebe izgradnje.

Naročita prednost prostornih planova područja posebne namene u odnosu na prostorne i

urbanističke planove gradova i opština jeste daleko jednostavnije sprovođenje administrativno-upravljačkih aktivnosti na izradi i usvajanju, jer, za razliku od lokalnih, koje usvajaju skupštine jedinica lokalne samouprava, prostorne planove područja posebne namene usvaja Vlada Republike Srbije, dok je nosilac izrade Agencija za prostorno planiranje i urbanizam Republike Srbije¹⁷.

Činjenica da je prostornim planovima područja posebne namene dozvoljeno da zaobiđu ustaljena pravila i procedure, nažalost, često je predmet zloupotrebe.

U pogledu načina usklađivanja prostornih i urbanističkih planova, zakonom je propisano da planski dokument nižeg hijerarhijskog reda mora biti u skladu sa planskim dokumentom višeg hijerarhijskog reda¹⁸. Hijerarhijski red planskog dokumenta određuje se na osnovu nadležnosti za izradu i donošenje planskih dokumenata, na način da je izrada i donošenje planskih dokumenata višeg hijerarhijskog reda u nadležnosti Republike Srbije, a nižih u nadležnosti autonomne pokrajine, zatim grada Beograda, i konačno - jedinice lokalne samouprave.

Najveći problem ove, relativno novouspostavljene hijerarhije planskih akata, jeste u čestim nedoslednostima sa planskim aktima unutar urbanih područja, iz razloga što ukoliko se neki prostorni plan područja posebne namene preklopi sa prostornim ili urbanističkim planom koji usvaja skupština jedinice lokalne samouprave, on nema obavezu da se prema takvom planu usklađuje. Zaključak je dakle da se prostornim planovima područja posebne namene legitimno može poništiti sve ono što je zacrtano prostornim planovima gradova i opština, generalnim urbanističkim planovima, planovima generalne regulacije ili planovima detaljne regulacije.

Dodatni problem predstavlja i primena *skraćene postupka izrade*, kojom se značajno sužava prostor za učešće javnosti. Naime, zakonom je propisano¹⁹ da prostorni plan područja posebne namene za

17 Odnosno za teritoriju Autonomne pokrajine Vojvodine - Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine;

18 Član 33. Zakona o planiranju i izgradnji;

19 Član 35 stav 3 Zakona o planiranju i izgradnji;

izgradnju elektroenergetskih objekata za područja na kojima se planira izgradnja elektroenergetskih infrastrukturnih objekata koja zahtevaju poseban režim organizacije, uređenja, korišćenja i zaštite prostora, strateške energetske projekte, kao i projekte za izgradnju objekata od značaja za Republiku Srbiju, a koji se mogu izrađivati istovremeno sa izradom idejnog projekta, donosi Vlada. Donošenje ovih planova je po skraćenom postupku, sa mogućnošću fazne izgradnje u skladu sa odredbama ovog zakona.

Skraćeni postupak je institut koji dugo postoji u Zakonu o planiranju i izgradnji i po pravilu bi

trebao da se primenjuje u slučaju „manjih izmena i dopuna” planskih akata. Suština primene skraćenih postupaka jeste da se izbegnu „suviše” administrativne procedure u situacijama u kojima se radi o ispravci tehničkih grešaka ili drugih minimalnih korekcija. Čak i tokom primene skraćenog postupka izrade i usvajanja planskih akata održava se javni uvid, međutim, ne u svom punom trajanju od 30 dana, već u upola kraćem roku od 15 dana. Ono što je najupečatljivija razlika jeste preskakanje ranog učešća javnosti, odnosno neodržavanje ranog javnog uvida.

Prostorni plan za izgradnju solarnih elektrana

Dana 20. Septembra 2024. godine u Službenom glasniku²⁰ objavljena je Odluka o izradi Prostornog plana područja posebne namene za strateški projekat "Izgradnja samo-balansiranih solarnih elektrana velikog kapaciteta sa baterijskim sistemom za skladištenje električne energije u Republici Srbiji" (u nastavku: „Odluka”).

Odlukom je definisan rok za izradu Nacrta prostornog plana u trajanju od 8 meseci od dana njenog stupanja na snagu²¹. Kako je sama Odluka stupila na snagu 8 dana nakon njenog objavljivanja u službenom glasniku, odnosno 28. Septembra 2024. godine, time su nosilac izrade i obrađivač planskog

dokumenta bili obavezani da najkasnije do 28. maja 2025. godine pripreme Nacrt planskog dokumenta.

Mada obrađivač (autor plana) nije definisan Odlukom, na portalu javnih nabavki nema informacija o tome da je za potrebe izrade prostornog plana sproveden postupak javne nabavke od strane Agencije za prostorno planiranje i urbanizam Republike Srbije kao nosioca njegove izrade.

Odlukom je u istom članu definisano i da će sredstva za izradu Prostornog plana obezbediti Akcionarsko društvo "Elektroprivreda Srbije".

Usklađivanje sa drugim prostornim i urbanističkim planovima

Mada je Zakonom o planiranju i izgradnji utvrđena hijerarhija usklađivanja prostornih i urbanističkih planova, praksa je da se odlukom o izradi plana, koju priprema nadležni organ (u ovom slučaju Vlada republike Srbije) navedu i planski akti sa kojima nacrt mora biti usklađen. Nažalost, obrađivači planskih akata često razumeju ovaj spisak kao izričito uputstvo da se pri izradi nacrta ne bave

drugim planskim aktima. Odlukom su predstavljeni uslovi i smernice planskih dokumenta višeg reda i razvojnih strategija za izradu Prostornog plana, sadržani u Zakonu o Prostornom planu Republike Srbije od 2010. do 2020. godine²², ZOIE i Strategiji razvoja energetike Republike Srbije do 2025. godine sa projekcijama do 2030. godine²³.

20 Službeni glasnik Republike Srbije br. 77/2024;

21 Član 8;

22 "Službeni glasnik RS", br. 88/10, poglavlje 3.3.3. Korišćenje obnovljivih izvora energije, u kome su između ostalog navodi da je planirana izgradnja solarnih fotonaponskih postrojenja;

23 "Službeni glasnik RS", broj 101/15;

Iz ovoga se jasno da zaključiti da će nacrt predmetnog prostornog plana u potpunosti zanemariti postojanje svih prostornih i urbanističkih planova gradova i opština na čijim se teritorijama planira realizacija ovog projekta (Generalni urbanistički planovi, planovi generalne regulacije i planovi detaljne regulacije). Situacija je dodatno problematična jer se u konkretnom slučaju čak i ne navode prostorni planovi područja posebne namene čiji se obuhvat preklapa sa teritorijama planiranim za realizaciju ovog strateškog projekta i koji će moći biti derogirani usvajanjem posebnog prostornog plana.

Takođe, uopšte se ne navodi niti jedna razvojna strategija od značaja za dalji proces izrade i

usvajanja planskog dokumenta. Iz svega navedenog, zaključuje se da su sa aspekta planiranja prostora uslovi, ograničenja i obaveze koje budući prostorni plan mora ispuniti - praktično nepostojeća.

Upravo je nacrt konkretnog prostornog plana Odlukom predviđeno da će biti izložen na javni uvid u trajanju od 15 dana u sedištimajedinica lokalne samouprave koje su u obuhvatu Prostornog plana, a u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji²⁴.

Iz prethodno navedenog može se izvući zaključak da javnost neće imati priliku da se blagovremeno, u najranijim fazama izrade upozna sa sadržinom ovog dokumenta u nastajanju.

TAJNI UGOVORI. OPET.

Zahtevom od 9. jula 2025. godine, RERI je od nadležnog Ministarstva rudarstva i energetike zatražio Ugovor o strateškom partnerstvu koji je zaključen sa izabranim konzorcijumom.

U svom odgovoru od 18. jula, nadležno Ministarstvo odbilo je da RERI-ju dostavi predmetni Ugovor iz razloga što su se strane iz Ugovora o strateškom partnerstvu (Republika Srbija i članice konzorcijuma) saglasile da će čuvati tajnu i poverljivost i da neće koristiti, otkrivati ili obelodaniti bilo kojem trećem licu sadržaj i uopšte bilo koje informacije povezane sa ovim ugovorom, uključujući, bez ograničenja, ovaj ugovor, sve informacije ili materijale primljene u vezi sa radom obavljenim po tom ugovoru ili bilo kakvim naknadnim dogovorom između strana, idejni projekti, crteži, specifikacije, tehnike, modeli, podaci, dokumentacija, istraživanje, razvojni procesi, know-how, proizvodnja, razvojne ili marketinške tehnike i materijali, rasporedi razvoja ili marketinga, strategije i razvojni planovi, imena kupaca ili dobavljača ili osoblja i druge informacije koje se odnose na kupce, dobavljače ili osoblje, politike cena i finansijske informacije, i druge informacije slične prirode, bez obzira na to da li je izražena u pismenoj ili drugoj opipljivoj formi, i bilo koju drugu poslovnu tajnu.

Dodatno, organ vlasti naveo je i da bi javna dostupnost traženom ugovoru istovremeno predstavljala i kršenje dobrih poslovnih običaja, a što je u suprotnosti sa odredbom člana 21. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima²⁵, kojim je propisano da su strane u obligacionim odnosima dužne da u pravnom prometu postupaju u skladu sa dobrim poslovnim običajima (?!?).

Konačno, Organ vlasti zaključio je da, ukoliko bi se navedeni ugovor učinio dostupnim javnosti, to bi predstavljalo očigledno kršenje člana 9. tačka 4) i 5) Zakona o slobodnom pristupu informacijama²⁶, a takođe bi nastupila realna nemogućnost realizacije

tog ugovora, odnosno, projekat bi bio doveden u pitanje, jer bi druga ugovorna strana...imala opravdan razlog za raskid tog ugovora, a s obzirom na značaj i procenjenu finansijsku vrednost samog projekta, raskid ugovora bi bitno otežao ostvarenje opravdanih ekonomskih interesa Republike Srbije, tj. nastupile bi značajne ekonomske posledice za Republiku Srbiju, tako da postoji jasan pravni osnov da se tražiocu informacije uskrati pravo na pristup traženom dokumentu.

U svojoj žalbi od 24. jula RERI je istakao da organ vlasti nigde nije dao objašnjenje zbog čega u konkretnom slučaju ne postoji opravdan interes javnosti koji preteže nad interesom zaštite navodne „poslovne tajne“, a što je bio u obavezi da učini.

Nadalje, iz Rešenja je potpuno nejasno na koji bi način samo dostavljanje ugovora, koji je zaključila Republika Srbija, a za koji postoji opravdani interes javnosti da sazna njegovu sadržinu, moglo uticati na ekonomske procese u zemlji i ostvarivanje nacionalnih ekonomskih interesa (?!?). Upravo suprotno, interes javnosti da se upozna sa sadržinom ovog ugovora zasnovan je na značaju koji dekarbonizacija i razvoj projekata obnovljivih izvora energije imaju za ostvarivanje nacionalnih ciljeva i međunarodno preuzetih obaveza, gde predstavljaju jedan od apsolutnih ekonomskih i spoljno-političkih prioriteta, ali i izazova. Drugi razlog je sama projektovana vrednost ovog poduhvata, koja prema javno dostupnim informacijama trenutno iznosi preko 1,5 milijardi evra (!!!). U tom smislu, potpuno je nelogično i nezakonito, ovakve informacije proglašavati za tajnu, uz obrazloženje i pravdanje takvog postupanja *inter partes* odnosom države sa investitorom, kao da se radi o komercijalnom ugovoru dva privatna pravna lica.

Konačno, RERI je istakao da se teret dokaza nalazi na organu vlasti, te da je isti bio dužan da priloži službeni akt kojim je navedena informacija proglašena za poslovnu tajnu kao i da dokaže

25 Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list SRJ", br. 31/93, "Službeni list SCG", br. 1/2003 i "Službeni glasnik RS", br. 18/2020);

26 Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS", br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 i 105/2021);

valjane razloge o opravdanosti isključenja pristupa traženim informacijama radi zaštite od ozbiljne povrede pretežnih interesa zasnovanih na ustavu ili zakonu, što organ vlasti u konkretnom slučaju nije učinio.

Rešenjem donetim od strane Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti („**Poverenik**“) dana 14. oktobra 2025. godine poništeno je rešenje Ministarstva i predmet vraćen na ponovni postupak, čime je žalba RERI-ja praktično usvojena.

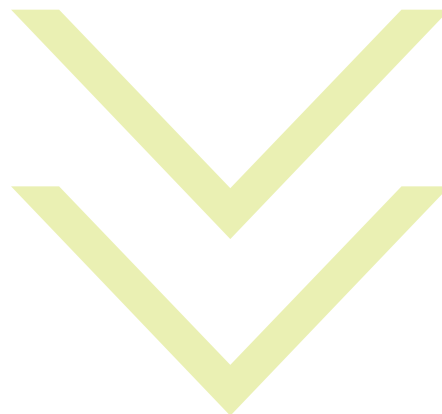
Međutim, 24. novembra Ministarstvo donosi novo rešenje kojim ponovo odbija zahtev RERI-ja za dostavljanje predmetnog ugovora.

Ovog puta, pored ranije istaknutih argumenata, organ vlasti pozvao se i na članove 4. i 6. Zakona o kritičnoj infrastrukturi²⁷, navodeći pritom da traženi ugovor nesumnjivo sadrži podatke o

kritičnoj infrastrukturi koji su po svojoj suštini tajni podaci od vitalnog interesa za energetske bezbednost Republike Srbije i njenih građana, tako da bi njihovo objavljivanje predstavljalo značajnu bezbednosnu pretnju za našu zemlju i njene građane, posebno u situaciji izraženih energetskih izazova koji su pogodili ne samo Republiku Srbiju nego i mnoge druge zemlje.

Konačno, Organ vlasti poziva se i na član 9. tačka 4) i 5) Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kojim je propisano da je dostavljanje informacija moguće ograničiti, ako bi se time bitno otežalo ostvarenje opravdanih ekonomskih interesa Republike Srbije.

Na ovako doneto rešenje, RERI je opet u zakonom propisanom roku uložio žalbu, ali u trenutku kada se ovaj projekat završavao, Poverenik još uvek nije odlučio po podnetoj žalbi RERI-ja.

27 Zakon o kritičnoj infrastrukturi („Službeni glasnik RS“, br. 87/18);

Министарство рударства и енергетике

Краља Милана бр. 36

11 000 Нови Београд

Н/Р Лице овлашћено за приступ информацијама од јавног значаја

Подносилац: „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину“, удружење са седиштем на адреси Светозара Марковића бр. 39/4, у Београду;

Предмет: Захтев за приступ информацијама од јавног значаја

Поштовани,

Обраћам Вам се испред удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину“, са захтевом да нам омогућите **приступ информацијама од јавног значаја**, а на основу члана 15. и 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21) („Закон о слободном приступу информацијама“).

РЕРИ је за тражење документације наведене у наставку овог захтева легитимисан на основу члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а тражене информације и документација се сматрају *информацијама од јавног значаја* на основу тумачења члана 2. и 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Имајући у виду наведено, РЕРИ овим путем захтева од насловног органа да му **достави информације садржане у:**

Уговору о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума *Hyundai Engineering i UGT Renewables*, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1,000 MW (1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке“, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Уколико насловни орган не поседује сва или било који од наведених докумената, молимо насловни орган да нам достави такву информацију, а све на основу горе наведених одредаба релевантних закона.

Dositejeva 30/3, 11 000 Beograd, Srbija
tel: + 381 11 45 14 528 mail: office@reri.org.rs
www.reri.org.rs MB: 28236298 PIB: 110200239

Молим вас да нам тражене информације доставите у фотокопији на адресу удружења из заглавља дописа или на адресу за електронску пошту office@reri.org.rs, скенирано.

У Београду, дана 9. јула 2025. године

Тамара Рајић
законски заступник

The signature is written in blue ink. The stamp is circular with a double border. The outer ring contains the text "ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНИ СРЕДСТВА" at the top and "РЕГИСТАР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ" at the bottom. The inner circle contains the text "RENEWABLES AND ENVIRONMENTAL REGULATORY INSTITUTE" and "RERI" in the center.

НАПОМЕНА: Сходно одредбама члана 17. став 4 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, РЕРИ је ослобођен обавезе плаћања накнаде за фотокопирање тражених докумената.

r. 18. 07. 2025

6

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Број: 003112311 2025 14820 002 000 041 001

Датум: 18. јул 2025. године

Београд

На основу члана 9. тач. 4) и 5), члана 38. став 3. тачка 1) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, број 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21 – у даљем тексту: Закон) и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 2/23 - УС и 95/18 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву тражиоца информације - удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину” - РЕРИ, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, који је дана 9. јула 2025. године поднео захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја, секретар Министарства рударства и енергетике, у својству лица овлашћеног за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја доноси

РЕШЕЊЕ

Одбија се захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја тражиоца информације - удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину”- РЕРИ, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, који је дана 9. јула 2025. године поднео захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја којим је захтевано достављање информација које се односе на документ или било који други носач информација који садржи Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума Hyundai Engineering и UGT Renewables, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW(1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке”, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Образложење

„Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину – РЕРИ”, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, поднео је захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја 9. јула 2025. године, путем електронске поште: office@reri.org.rs, којим је захтевано достављање информација које се односе на документ или било који други носач информација који садржи Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума Hyundai Engineering и UGT Renewables, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW(1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке”, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Након разматрања поднетог захтева, као и увида у списе предмета, а који се односи на тражени Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијум Носиоца посла Hyundai Engineering Co.LTD и Чланова конзорцијума Hyundai

Engineering Co.LTD Огранак Београд и UGT Renewables LLC, констатовано је да постоји основ за ускраћивање приступа траженом документу.

Чланом 38. став 3. тачка 1. Закона прописано је, између осталог, да овлашћено лице одбија захтев решењем.

Чланом 8. став 1. Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом, ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, а у ставу 2. истог члана одређено је да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Ускраћивање приступа наведеном уговору засновано је на одредби члана 9. тачка 4) Закона, којом је, између осталог, прописано да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме битно отежао остварење-оправданих економских интереса Републике Србије, а у тачки 5) истог члана прописано је, између осталог, да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме учинио доступним информацију или документ који представља пословну или професионалну тајну, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна.

Одредбом члана 2. став 1. тач. 1) подтач. (1) - (3) Закона о заштити пословне тајне прописано је да се пословном тајном сматрају информације које представљају тајну јер нису у целини или у погледу структуре и скупа њихових саставних делова опште познате или лако доступне лицима која у оквиру својих активности уобичајено долазе у контакт са таквом врстом информација, имају комерцијалну вредност јер представљају тајну, као и да је лице које их законито контролише у датим околностима предузело разумне мере како би сачувало њихову тајност.

Пословна тајна је, због своје природе, непосредно повезана са правним институтима, стандардима и начелима дужне пажње (*due care*), односно пажње доброг привредника, савесног и поштеног поступања, лојалности, забране злоупотребе права, забране проузроковања штете и примене добрих пословних обичаја.

Стране у Уговору о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијум Носиоца посла Hyundai Engineering Co.LTD и Чланова конзорцијума Hyundai Engineering Co.LTD Огранак Београд и UGT Renewables LLC су се кроз одредбу о поверљивости, између осталог, сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са овим уговором, укључујући, без ограничења, овај уговор, све информације или материјале припремљене у вези са радом обављеним по том уговору или било којим накнадним договором између страна, идејни пројекти, цртежи, спецификације, технике, модели, подаци, документација, истраживање, развојни процеси, *know-how*, производња, развојне или маркетиншке технике и материјали, распореди развоја или маркетинга, стратегије и развојни планови, имена купаца, добављача или особља и друге информације које се односе на купце, добављаче или особље, политике цена и финансијске информације, и друге информације сличне природе, без обзира на то да ли изражена у писменој или другој опипљивој форми, и било коју другу пословну тајну.

Истичемо, да би јавна доступност траженом уговору истовремено представљало и кршење добрих пословних обичаја, а што је у супротности са одредбом члана 21. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - Одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ”, број 31/93 и „Службени гласник РС”, број 18/20) којом је прописано да су стране у облигационим односима дужне да у правном промету поступају у складу са добрим пословним обичајима.

Сходно свему изнетом, уколико би се наведени уговор учинио доступним јавности, то би представљало очигледно кршење члана 9. тач. 4) и 5) Закона, а такође би наступила реална немогућност реализације тог уговора, односно пројекат био би доведен у питање, јер би друга уговорна страна - конзорцијум Носиоца посла Hyundai Engineering Co.LTD и Чланова конзорцијума Hyundai Engineering Co.LTD Огранак Београд и UGT Renewables LLC имала оправдан разлог за раскид тог уговора, а с обзиром на значај и процењену финансијску вредност самог пројекта, раскид уговора би битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, тј. наступиле би значајне негативне економске последице по Републику Србију, тако да постоји јасан правни основ да се тражиоцу информације ускрати право на приступ траженом документу.

На основу свега изнетог, одбија се захтев удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину – РЕРИ”, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном леку: Против овог решења може се изјавити жалба Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у року од 15 дана од дана достављања овог решења.

С поштовањем,

СЕКРЕТАР МИНИСТАРСТВА

Вељко Стаменковић

SERBIA • MONTENEGRO • BOSNIA & HERCEGOVINA

RAJIC
LAW OFFICE

ADVOKATSKA KANCELARIJA RAJIĆ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
Булевар краља Александра бр. 15
11 000 Београд

У 1 (једном) примерку са 2 (два) прилога

Подносилац **„РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И**
жалбе: **ЖИВОТНУ СРЕДИНУ“**, удружење са седиштем на адреси
Светозара Марковића бр. 39/4, у Београду.

Орган власти: **МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ**, адреса
Немањина бр. 22-26, 11 000 Београд

ЖАЛБА

**- против решења Министарства рударства и енергетике број 003112311
2025 14820 002 000 041 001 од 18. јула 2025. године -**

У складу са чланом 22. став 1. тачка 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010“) („Закон о слободном приступу информацијама“), Подносилац овим путем у законском року подноси жалбу против решења Министарства рударства и енергетике број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18. јула 2025. године („Решење“), из разлога како следи:

Подносилац жалбе се дана 9. јула 2025. године обратио Органу власти, са захтевом да му достави информације од јавног значаја, садржане у Уговору о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума *Hyundai Engineering* и *UGT Renewables* у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW (1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке“, односно, све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

ДОКАЗ: *Фотокопија захтева за приступ информацијама од јавног значаја од 9. јула 2025. године;*

Дана 18. јула 2025. године, Подносилац је запримио одговор Органа власти, којим се решењем број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од истог датума одбија захтев за приступ информацијама од јавног значаја.

ДОКАЗ: Фотокопија решења број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18. јула 2025. године;

У образложењу Решења, Орган власти између осталог наводи да су се стране из Уговора о стратешком партнерству (Република Србија и чланице конзорцијума) **сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са овим уговором, укључујући, без ограничења, овај уговор, све информације или материјале примљене у вези са радом обављеним по том уговору или било каквим накнадним договором између страна, идејни пројекти, цртежи, спецификације, технике, модели, подаци, документација, истраживање, развојни процеси, know-how, производња, развојне или маркетиншке технике и материјали, распореди развоја или маркетинга, стратегије и развојни планови, имена купаца или добављача или особља и друге информације које се односе на купце, добављаче или особље, политике цена и финансијске информације, и друге информације сличне природе, без обзира на то да ли је изражена у писменој или другој опипљивој форми, и било коју другу пословну тајну.**

Додатно Орган власти наводи и да би јавна доступност траженом уговору истовремено представљало и кршење добрих пословних обичаја, а што је у супротности са одредбом члана 21. став 1. ЗОО-а, којом је прописано да су стране у облигационим односима дужне да у правном промету поступају у складу са добрим пословним обичајима (?!?).

Коначно, Орган власти закључује да, уколико би се наведени уговор учинио доступним јавности, то би представљало очигледно кршење члана 9. тачка 4) и 5) Закона о слободном приступу информацијама, а такође би наступила **реална немогућност реализације тог уговора, односно, пројекат би био доведен у питање, јер би друга уговорна страна....имала оправдан разлог за раскид тог уговора**, а с обзиром на значај и процењену финансијску вредност самог пројекта, раскид уговора би битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, тј. наступиле би значајне економске последице за Републику Србију, тако да постоји јасан правни основ да се тражиоцу информације ускрати право на приступ траженом документу.

Поступајући сходно свом законском праву и упутству о правном леку, тражилац информације овим путем, у законом прописаном року подноси жалбу на Решење Органа власти, а из следећих разлога:

Подносилац жалбе најпре истиче да су разлози за недостављање тражених информација незаконити, нелогични у супротни елементарним принципима (не само) правничке логике.

Чланом 4. Закона о слободном приступу информацијама прописано је да **оправдани интерес јавности** да зна и прибави информације од јавног значаја, постоји као претпоставка, **осим када орган власти докаже супротно.**

Ни на једном месту у предметном Решењу, Орган власти не нуди образложено објашњење (које би се могло сматрати валидним доказом) због чега у конкретном случају не постоји оправдан интерес јавности који претеже над интересом заштите наводне „пословне тајне“.

Подносилац, наглашава да се у складу са чланом 9. став 1. тачка 4) Закона о слободном приступу информацијама (на који се Орган власти позива у Решењу), право на слободан приступ информацијама од јавног значаја може ускратити само када би тиме *битно умањио способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије или угрозио или би могао угрозити спровођење монетарне, девизне или фискалне политике, финансијску стабилност, управљање девизним резервама, надзор над финансијским институцијама или издавање новчаница и кованог новаца.*

Из Решења је потпуно нејасно на који би начин само достављање уговора, који је закључила Република Србија, а за који постоји оправдани интерес јавности да сазна његову садржину, могло утицати на економске процесе у земљи и остваривање националних економских интереса (?!). Управо супротно, интерес јавности да се упозна са садржином овог уговора заснован је на значају који декарбонизација и развој пројеката обновљивих извора енергије имају за остваривање националних циљева и међународно преузетих обавеза, где представљају један од апсолутних економских и спољно-политичких приоритета, али и изазова. Други разлог је сама пројектована вредност овог подухвата, која према јавно доступним информацијама тренутно износи преко 1,5 милијарди евра (!!!). У том смислу, потпуно је нелогично и незаконито, овакве информације проглашавати за тајну, уз образложење и правдање таквог поступања *inter partes* односом државе са инвеститором, као да се ради о комерцијалном уговору два приватна правна лица (при чему се у Решењу позива и на Закон о облигационим односима).

Подносилац даље истиче да одредба члана 9. став 1. тачка 5) Закона о слободном приступу информацијама (на који се Орган власти такође позива у Решењу), прописује да *Орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме чинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.*

Из цитиране одредбе је јасно да је ускраћивање права на приступ информацији од јавног значаја дозвољено само у случају када су **кумулативно испуњени услови:**

- **Постојање прописа или службеног акта заснованим законом** којим је одређено да се информација чува као државна, службена, пословна или друга тајна;
- Одавањем такве информације би могле наступити **тешке правне или друге последице** по интересе заштићене законом који **претежу над интересом јавности за приступ информацијама**.

Дакле, орган власти је био дужан да уз одбијајуће Решење достави службени акт којим су тражене информације проглашене као информација која се чува као пословна тајна, односно уколико се пак позива на пропис којим је одређено да се предметна информација чува као тајна, исти је морао да га достави.

У том смислу, да би орган власти у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности података односно доступности само одређеном кругу лица, обавезан је да докаже да је у конкретном случају оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса из члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Додатно, чланом 8. Закона о слободном приступу информацијама дефинисано ограничење права на приступ могуће *ако је то неопходно у демократском друштву и мора бити прописано законом у циљу заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на Уставу и закону. Ниједна одредба овог закона не сме се тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.*

Имајући то у виду, Подносилац поново истиче да се **терет доказа налази на органу власти**, те да је исти био дужан да приложи службени акт којим је наведена информација проглашена за пословну тајну као и да докаже ваљане разлоге о оправданости искључења приступа траженим информацијама ради заштите од озбиљне повреде претежних интереса заснованих на уставу или закону, што Орган власти није учинио кроз неуверљиво образложење Решења. У истом се не наводи о којим интересима се у конкретном случају ради, нити које правне и друге последице по заштићене интересе могу наступити достављањем тражених информација. С тим у вези, Подносилац истиче да је орган власти био дужан да поред формалног услова, испуни и материјални услов, то јест да докаже, да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити **тешке правне или друге последице** по интересе заштићене законом који претежу на интересом јавности да приступи информацијама од јавног значаја, који се огледа у реалној могућности наступања **тешких правних последица**. Паушално образложење да би због достављања информација тражиоцу информације, друга страна могла да раскине уговор, неуверљиво је и увредљиво за елементарне стандарде просечно интелигентног људског бића, имајући у виду да се потписник уговора могао према страном партнеру изричито обавезати и да неће поштовати ни Устав Србије нити законе ове земље, већ ће се

на уговор примењивати позитивни прописи Бангладеша, али то свакако само по себи није довољан разлог да у потпуности искључи примену цитираних позитивних норми правног оквира Републике Србије.

Додатно, чланом 12. Закона о слободном приступу информација прописано је да ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући увид, орган власти омогућиће тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију, и обавестиће га да остала садржина документа није доступна, те пре него што је одбио Захтев Подносиоца, Орган власти је био дужан да размотри могућност делимичног приступа информацијама, што исти није учинио.

Обавезивање другој страни да ће Орган власти чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити **било којем трећем лицу** садржај и уопште **било које информације повезане са овим уговором**, укључујући, без ограничења, овај уговор, **све информације или материјале примљене у вези са радом обављеним по том уговору или било каквим накнадним договором између страна**, толико је широко и подложно произвољном тумачењу, да би готово свака информација која је према мишљењу представника Органа власти „осетљива“, могла бити подведена под ову групу информација, што би довело до тога да заинтересована јавност не сме да пита и нема право да зна за било коју информацију која се тиче посла који ће грађане Србије коштати више од 1,5 милијарди евра.

С тим у вези, Подносилац истиче да је Орган власти био дужан да **у образложењу Решења** о одбијању захтева наведе **јасне и одређене чињенице и правне разлоге** из којих произилази испуњеност свих законом прописаних услова због којих је Подносиоцу **у потпуности ускраћено** право на остваривање приступа информацијама од јавног значаја.

Имајући горенаведене чињенице у виду, како орган власти није оправдао искључење приступа траженим информацијама, исти није поступио по Захтеву, тиме је на недвосмислен начин прекршио одредбе члана 16. Закона о слободном приступу информацијама.

На основу свега наведеног, Подносилац жалбе **предлаже** да Повереник донесе **решење** којим се поништава Решење бр. 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18. јула 2025. године и налаже Органу власти да тражиоцу **омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја**, односно, да му **достави документацију и информације из Захтева од 9. јула 2020. године.**

У Београду, дана 24. јула 2025. године

За Подносиоца:
АДВОКАТ
Јован Б. Рајић
 Београд, Светозара Марковића 39/4
 адвокат Јован Рајић

Република Србија
 Повереник за информације
 од јавног значаја и заштиту
 података о личности
 Служба Повереника
 Сектор за жалбе и извршења у
 области приступа информацијама

Тел: +381 (0) 11 3408 900
 Факс: +381 (0) 11 3343-379
 Булевар краља Александра 15
 11000 Београд
 office@poverenik.rs
 www.poverenik.rs

УПРАВА

**УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
 РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
 ПИСАРНИЦА**
 Датум: 14.10.2025. година **1028**

Број: 071-11-9805/2025-03

ПРИМЉЕНО: 12.11.2025

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
 МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ
 -лицу овлашћеном за поступање по захтевима
 за приступ информацијама од јавног значаја-

Орган	Општина	Број	Датум	Правосудство	П.О.Б.
		311/25/11			

25
Хриса

Београд
 Немањина 22-26

У прилогу се доставља решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 071-11-9805/2025-03 од 14.10.2025. године.

С поштовањем,

**В.Д. ПОМОЋНИЦА
 ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА**
 Славољупка Павловић

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Тел: +381 (0) 11 3408 900
Факс: +381 (0) 11 3343-379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

Број: 071-11-9805/2025-03

Датум: 14.10.2025. година

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у поступку по жалби Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину („РЕРИ“), са седиштем у Београду, Доситејева 30/3, изјављеној преко пуномоћника Јована Б. Рајића, адвоката из Београда, Светозара Марковића 39/4, против решења Министарства рударства и енергетике Републике Србије у Београду број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18.07.2025. године, на основу члана 23. и члана 24. став 1, као и члана 35. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), а у вези са чланом 4. тачка 22. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) и члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016, 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС), доноси:

РЕШЕЊЕ

I Поништава се решење Министарства рударства и енергетике Републике Србије у Београду број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18.07.2025. године и предмет враћа на поновни поступак.

II Министарство рударства и енергетике Републике Србије у Београду је дужно да поново поступи, односно одлучи по захтеву Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину („РЕРИ“), са седиштем у Београду, Доситејева 30/3, за приступ информацијама од јавног значаја, поднетом 09.07.2025. године, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Образложење

Решењем првостепеног органа, Министарства рударства и енергетике Републике Србије у Београду број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18.07.2025. године, је одбијен захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја тражиоца Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину („РЕРИ“), са седиштем у Београду, поднет 09.07.2025. године.

Против наведеног решења Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину („РЕРИ“), са седиштем у Београду, изјавило је, преко пуномоћника Јована Б. Рајића, адвоката из Београда, дана 30.07.2025. године жалбу Поверенику у којој је, између осталог, наведено: да су разлози за недостављање тражених информација незаконити, нелогични и супротни елементарним принципима (не само) правничке логике; да орган власти ни на једном месту у ожалбеном решењу не нуди образложено објашњење због чега у конкретном случају не постоји оправдан интерес јавности који претеже над интересом заштите наведем „пословне тајне“; да је нејасно на који би начин само достављање уговора, који је закључила Република Србија, а за који постоји оправдан интерес јавности да сазна његову садржину, могло утицати на економске процесе у земљи и остваривање националних економских интереса; управо супротно, да је интерес јавности да се упозна са садржином овог уговора заснован на значају који декарбонизација и развој пројекта обновљивих извора енергије имају за остваривање националних циљева и међународно преузетих обавеза, где представљају један од апсолутних економских и спољно-политичких приоритета, али и изазова; да је други

разлог сама пројектована вредност овог подухвата, која према јавно доступним информацијама тренутно износи преко 1,5 милијарди евра; да је у том смислу, нелогично и незаконито овакве информације проглашавати за тајну, уз образложење и правдање таквог поступања *inter partes* односом државе са инвеститором, као да се ради о комерцијалном уговору два приватна правна лица; да је орган власти у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама из разлога тајности података односно доступности само одређеном кругу лица, те да је обавезан да докаже да је у конкретном случају оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса из чл. 9. тач. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да се терет доказа налази на органу власти, те да је исти био дужан да приложи службени акт којим је наведена информација проглашена за тајну, као и да докаже ваљане разлоге о оправданости искључења приступа траженим информацијама ради заштите од озбиљне повреде претежних интереса заснованих на уставу или закону, што орган власти није учинио; да је орган власти био дужан да поред формалног услова, испуни и материјални услов, то јест да докаже да се ради о таквим информацијама или документима због чијег одавања би могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом јавности да приступи информацијама од јавног значаја; да је паушално образложење да би због достављања информација друга страна могла да раскине уговор неуверљиво и увредљиво за елементарне стандарде просечно интелигентног људског бића; да је орган власти био дужан да у образложењу ожалбеног решења наведе јасне и одређене чињенице и правне разлоге из којих произлази испуњеност свих законом прописаних услова због којих је тражиоцу у потпуности ускраћено право на остваривање приступа информацијама од јавног значаја. У прилогу је доставио копију ожалбеног решења, копију предметног захтева и пуномоћје.

Поступајући по жалби, Повереник је дописом од 14.08.2025. године исту доставио Министарству рударства и енергетике Републике Србије у Београду, као првостепеном органу и органу власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ради изјашњења. Истим дописом, имајући у виду да је орган власти ожалбеним решењем одбио предметни захтев за приступ информацијама од јавног значаја наводећи, између осталог, да би чињење доступним јавности уговора на који се предметни захтев односи, представљало очигледно кршење чл. 9. тач. 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Повереник је, позивајући се на одредбе члана 26. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ради потпуног утврђивања чињеничног стања неопходног за решавање по предметној жалби тражио од органа власти да у року од осам дана од дана пријема тог дописа, достави на увид списе предмета на који се жалба односи и то са документима у којима су тражени подаци садржани и актима на основу којих су означени тајним подацима.

У одговору на жалбу, орган власти је остао у свему при наводима из ожалбеног решења, али није доставио Поверенику на увид тражене документе. Истовремено је навео и да је уговор који је тражен предметним захтевом означен степеном тајности „поверљиво“ од стране Акционарског друштва Електропривреда Србије, Београд.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац Министарству рударства и енергетике Републике Србије у Београду поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја од 09.07.2025. године, којим је тражио достављање уговора о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума Hyundai Engineering и UGT Renewables, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW (1.200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке“, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Даље је, увидом у списе предмета, утврђено да је првостепени орган ожалбеним решењем одбио предметни захтев жалиоца, позивајући се на одредбе члана 9. тач. 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члан 2 ст. 1. тач. 1. подтач. 1-3) Закона о заштити пословне тајне, наводећи, између осталог, у образложењу решења: да су се стране у уговору, кроз одредбу о поверљивости, између осталог, сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са овим уговором, укључујући, без ограничења, овај уговор, све информације или материјале припремљене у вези са радом обављеним по том уговору или било којим накнадним договором између страна, идејни пројекти, цртежи, спецификације, технике, модели, подаци, документација, истраживање, развојни процеси, know-how, производња, развојне или маркетиншке технике и материјали, распореди развоја или маркетинга, стратегије и развојни планови, имена купаца, добављача или особља и друге информације које се односе на купце, добављаче или особље, политике цена и финансијске информације, и друге информације сличне природе, без обзира на то да ли је изражена у писменој или другој опипљивој форми, и било коју другу пословну тајну; да би јавна доступност траженом уговору истовремено представљало и кршење добрих пословних обичаја, а што је у супротности са одредбом чл. 21. ст. 1. Закона о облигационим односима; уколико би се наведени уговор учинио доступним јавности, да би то представљало очигледно кршење чл. 9. тач. 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да би такође наступила реална немогућност реализације тог уговора, односно пројекат би био доведен у питање, јер би друга уговорна страна - конзорцијум носиоца посла, имала оправдан разлог за раскид тог уговора, а с обзиром на значај и процењену финансијску вредност самог пројекта, раскид уговора би битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, тј. наступиле би значајне негативне економске последице по Републику Србију, те да постоји јасан правни основ да се тражиоцу информације ускрати право на приступ траженом документу.

Чланом 102. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да орган утврђује чињенице и околности од значаја за поступање у управној ствари.

Чланом 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. истог закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону. Такође је ставом 2. истог члана Закона прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Чланом 9. тач. 4. истог закона прописано је да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме битно умањило способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије или угрозио или би могао угрозити спровођење монетарне, девизне или фискалне политике, финансијску стабилност, управљање девизним резервама, надзор над финансијским институцијама или издавање новчаница и кованог новаца.

Чланом 9. тач. 5. истог закона прописано је да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну, или податак добијен у поступку заступања за чије објављивање заступани није дао одобрење, у складу са законом којим се уређује рад правобранилаштва, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна;

Чланом 16. став 13. истог закона прописано је да ако се захтев односи на информацију која представља тајни податак чију тајност је одредио орган власти који одлучује о захтеву, или информација представља пословну или професионалну тајну, у образложењу решења којим орган власити одбија захтев се наводе и разлози за одређивање тајности и разлози због којих податак и даље треба да се чува као тајни, односно разлози због којих је податак одређен као пословна или професионална тајна.

Имајући у садржину поднетог захтева, наводе жалбе и одговора на жалбу, као и релевантне законске одредбе Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца позивајући се на одредбе члана 9. став 1. тачка 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члан 2 ст. 1. тач. 1. подтач. 1-3) Закона о заштити пословне тајне, а да претходно, у смислу одредбе члана 102. Закона о општем управном поступку, није утврдио све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари.

Наиме, да би првостепени орган (на ком је терет доказивања у смислу члана 24. ст. 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), ускратио приступ траженим информацијама на основу члана 9. тач. 4. и 5. истог Закона, поред једног од услова из овог члана - да се ради о информацији која уколико би се учинила доступном би битно умањила способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежало остварење оправданих економских интереса Републике Србије, односно да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну, неопходно је испуњење и другог услова - да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији, као и трећи услов - да је то неопходно у демократском друштву. Првостепени орган, у конкретном случају, није пружио доказ о оправданости искључења приступа конкретним траженим информацијама, односно није доказао постојање и другог материјалног услова због кога је оправдано да се ускрати приступ информацијама траженим предметним захтевом, а који се огледа у реалној могућности наступања тешких правних последица по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама уколико би се учиниле доступним информације у вези тражене документације. При томе се не мисли на хипотетичку могућност наступања штете, већ на стварну, реалну штету, па је неопходно да буде доказано да постоји узрочно-последична веза између потенцијалног објављивања тражених информација и наступања тешких правних или других последица по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама. То што је првостепени орган само навео да су се стране у уговору, кроз одредбу о поверљивости, између осталог, сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са овим уговором, да би уколико би се тражене информације учиниле доступним друга уговорна страна - конзорцијум носиоца посла, имала оправдан разлог за раскид уговора, а да би раскид уговора битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, није само по себи довољан услов да би се, у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја искључио приступ траженим информацијама, већ је

потребно да, у складу са одредбама члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите неког од претежнијих интереса над интересом јавности да зна, а што, у конкретном случају, није учинио. Такође, првостепени орган је дужан и да, у случају да се захтев односи на информацију која представља тајни податак или пословну тајну, у складу са чланом 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у образложењу решења којим одбија предметни захтев наведе разлоге за одређивање тајности и разлоге због којих податак и даље треба да се чува као тајни, односно разлоге због којих је податак одређен као пословна тајна. Уколико тражена документа садрже информацију коју је други орган власти означио одређеним степеном тајности, првостепени орган је био дужан да предметни захтев достави том органу у складу са одредбама чл. 9. тач. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Такође, првостепени орган није поступио по захтеву Повереника од 14.08.2025. године, односно није доставио Поверенику на увид тражене документе, те последично томе Повереник није у могућности да утврди потпуно чињенично стање неопходно за решавање по жалби (да ли су тражени подаци, односно документи који садрже исте, одређени као тајни у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података и др.), што је дужан да чини у складу са одредбом члана 24. став 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Наведено је само по себи разлог за поништавање ожалбеног решења.

Имајући у виду наведено, Повереник налази да се за сада не може утврдити да ли постоје услови за искључење приступа траженим информацијама, или само неким од њих и којим, у складу са одредбама члана 8. и члана 9. ст. 1. тач. 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Стога, на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у диспозитиву овог решења, односно поништено је ожалбено решење и предмет враћен на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења, допунити поступак и утврдити све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари, а најпре које од тражених информација, односно докумената у којима су те информације садржане поседује. Затим ће у односу на информације, односно документе у којима су те информације садржане, којима располаже, првостепени орган утврдити да ли постоје услови за искључење слободног приступа тим информацијама у складу са одредбама члана 8. и члана 9. ст. 1. тачка 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. При томе ће имати у виду да је, поред једног од услова да се ради о заштити неког од интереса прописаних наведеним чланом 9. тач. 4. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, потребно утврдити и да би тај интерес приступом информацији био озбиљно повређен односно да је тај заштићени интерес претежнији од интереса за приступ информацијама. Такође ће при наведеном имати у виду и обавезу прописану одредбу члана 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Првостепени орган ће затим, на основу правилно утврђеног чињеничног стања поново одлучити о захтеву жалиоца у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Повереник је ценио и остале наводе жалиоца и првостепеног органа, али је нашао да, с обзиром на напред изнето, исти нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој управној ствари, па их није посебно образлагао.

Одлука као у ставу II диспозитива овог решења донета је у складу са одредбама члана 16. ст. 1. и 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја из разлога што када Повереник поништи одлуку првостепеног органа којом је одбијен (или

одбачен) захтев за приступ информацијама од јавног значаја, предмет се враћа у стање поновног поступања по захтеву.

Упутство о правном средству:

Против овог решења није допуштена жалба, већ се у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема решења. Такса на тужбу износи 390.000 динара.

Решење доставити:

1. Регулаторном институту за обновљиву енергију и животну средину („РЕРИ“), са седиштем у Београду, Доситејева 30/3, преко пуномоћника Јована Б. Рајића, адвоката из Београда, Светозара Марковића 39/4;
2. Министарству рударства и енергетике Републике Србије у Београду;
3. Писарници.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Број: 003112311 2025 14820 002 000 041 001

Датум: 24. новембар 2025. године

Београд

На основу члана 9. тач. 4) и 5), члана 38. став 3. тачка 1) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, број 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21 – у даљем тексту: Закон), члана 89. став 6. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, бр. 40/21 и 35/23) и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 2/23 - УС и 95/18 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву тражиоца информације - удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину” - РЕРИ, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, који је дана 9. јула 2025. године поднео захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја, секретар Министарства рударства и енергетике, у својству лица овлашћеног за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја доноси

РЕШЕЊЕ

Одбија се захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја тражиоца информације - удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину”- РЕРИ, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, који је дана 9. јула 2025. године поднео захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја којим је захтевано достављање информација које се односе на документ или било који други носач информација који садржи Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума Hyunday Engineering и UGT Renewables, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW(1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке”, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Образложење

„Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину – РЕРИ”, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд (у даљем тексту: РЕРИ), поднео је захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја 9. јула 2025. године, путем електронске поште: office@reri.org.rs, којим је захтевано достављање информација које се односе на документ или било који други носач информација који садржи Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума Hyunday Engineering и UGT Renewables, у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW(1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке”, односно све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

Решењем Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, број: 071-11-9805/2025-03 од 14. октобра 2025. године, тачком I диспозитива поништено је решење овог министарства број: 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18.07.2025. године и предмет враћен на поновни поступак, а тачком II диспозитива наложено је овом министарству да поново поступи, односно одлучи по захтеву РЕРИ, за приступ информацијама од јавног значаја, поднетом 09.07.2025. године, у року од 15 дана од дана пријема решења Повереника.

Поступајући по наведеном решењу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности ово министарство је поново размотрило поднети захтев РЕРИ заједно са свим списима предмета, те је констатовано да постоји законски основ за ускраћивање приступа траженом документу, а који се односи на тражени Уговор о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијум Носиоца посла Hyundai Engineering Co.LTD и Чланова конзорцијума Hyundai Engineering Co. LTD Огранак Београд и UGT Renewables LLC (у даљем тексту: Уговор), и то из следећих разлога.

У члану 87. став 1. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, бр. 40/21 и 35/23) прописано је да на предлог министра надлежног за послове енергетике, Влада може да одлучи да за реализацију пројеката изградње са или без управљања и одржавања електране која користи обновљиве изворе енергије или енергетског објекта од значаја за интеграцију електричне енергије из варијабилних обновљивих извора у систем спроведе избор стратешког партнера, у члану 88. став 1. истог закона одређено је да избор стратешког партнера врши Влада, на предлог радне групе Владе образоване на основу одлуке Владе о образовању Радне групе за избор стратешког партнера у циљу реализације пројекта, са задатком да спроведе поступак избора стратешког партнера и да спроведе поступак преговарања са изабраним стратешким партнером у циљу закључења уговора.

На основу одредби Закона о коришћењу обновљивих извора енергије, донета је Уредба о избору стратешког партнера за реализацију пројекта изградње само - балансираних соларних електрана великог капацитета са батеријским системима за складиштење електричне енергије у Републици Србији („Службени гласник РС”, број 58/23 – у даљем тексту: Уредба).

У члану 2. став 1. Уредбе, одређено је да избор стратешког партнера врши Влада, на предлог радне групе Владе образоване одлуком Владе о образовању Радне групе за избор стратешког партнера у циљу реализације Пројекта (у даљем тексту: Радна група), са задатком да спроведе поступке избора и преговарања са изабраним стратешким партнером у циљу закључења уговора, тако да је на основу наведеног члана Уредбе, Одлуком о спровођењу поступка за избор стратешког партнера („Службени гласник РС”, бр. 37/23 и 71/23) основана Радна група за избор стратешког партнера за реализацију пројекта изградње само - балансираних соларних електрана великог капацитета са батеријским системима за складиштење електричне енергије у Републици Србији.

У члану 14. Уредбе прописано је да након што Влада донесе одлуку о избору стратешког партнера, Радна група са изабраним стратешким партнером преговара о елементима уговора, на основу платформе о преговорима које доноси Влада.

Истиче се да је чланом 89. став 6. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије, чланом 11. став 1. Уредбе, као и тачком 14. став 5. Одлуке о спровођењу поступка за избор стратешког партнера, прописано је да Радна група чува поверљивост и тајност техничких, економских и других података из достављених понуда. Одредба о поверљивости наведена је

и у самом уговору и важи, по природи ствари, како за чланове Радне групе, тако и за уговорне стране, односно за све учеснике у реализацији тог уговора.

Такође, стране у Уговору су се кроз одредбу о поверљивости, између осталог, сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са Уговором, укључујући, без ограничења, Уговор, све информације или материјале припремљене у вези са радом обављеним по Уговору или било којим накнадним договором између страна, идејни пројекти, цртежи, спецификације, технике, модели, подаци, документација, истраживање, развојни процеси, *know-how*, производња, развојне или маркетиншке технике и материјали, распореди развоја или маркетинга, стратегије и развојни планови, имена купаца, добављача или особља и друге информације које се односе на купце, добављаче или особље, политике цена и финансијске информације, и друге информације сличне природе, без обзира на то да ли изражена у писменој или другој опипљивој форми, и било коју другу пословну тајну. Наведене одредбе о поверљивости предвиђају да кршење поверљивости од стране уговорних страна, укључујући и објављивање садржаја Уговора трећим лицима без сагласности, представља битну повреду Уговора и даје право другој страни на раскид Уговора и накнаду штете. С обзиром на вредност пројекта и фазу у којој се пројекат налази, раскид Уговора би довео до конкретне штете по Републику Србију на различите начине (немогућност реализације наведеног пројекта, губитак већ уложених средстава, накнаду штете другој уговорној страни, скупих арбитражних поступака, одустајање других инвеститора од улагања у сектор обновљивих извора енергије и др.). Нарочито се истиче да наведене последице нису хипотетичке или апстрактне већ оне произлазе из конкретних уговорних обавеза које ће друга уговорна страна применити против Републике Србије уколико ова прекрши одредбе о поверљивости. Постоји јасна и непосредна узрочно-последична веза између евентуалног објављивања података из уговора и наступања тешких правних и економских последица по интересе Републике Србије.

Приликом процене разлога за одбијање захтева цењене су и релевантне одредбе Закона о критичној инфраструктури („Службени гласник РС”, број 87/18). Наиме, чланом 4. став 1. тог закона одређено је да критичну инфраструктуру представљају системи, мреже, објекти или њихови делови, чији прекид функционисања или прекид испоруке роба односно услуга може имати озбиљне последице на националну безбедност, здравље и животе људи, имовину, животну средину, безбедност грађана, економску стабилност, односно угрозити функционисање Републике Србије. Такође, у члану 6. став 1. истог закона прописано је да је енергетика један од сектора у којима се врши идентификација и одређивање критичне инфраструктуре, а захтеваним уговором се предвиђа изградња дела критичне инфраструктуре Републике Србије у сектору енергетике. Полазећи од наведених одредби Закона о критичној инфраструктури тражени уговор је документ који несумњиво садржи податке о критичној енергетској инфраструктури који су по својој суштини тајни подаци од виталног интереса за енергетску безбедност Републике Србије и њених грађана, тако да би њихово објављивање представљало значајну безбедносну претњу за нашу земљу и њене грађане, посебно у ситуацији изражених енергетских изазова који су погодили не само Републику Србију него и многе друге земље. Додатни аргумент за ову тврдњу је одредба члана 11. став 1. означеног закона у којој је прописано да у случају наступања околности угрожавања, ометања рада или уништења критичне инфраструктуре руковођење и координацију спровођења мера и задатака у наведеним околностима предузима Републички штаб за ванредне ситуације, у складу са законом.

Поред осталог Уговор садржи и податке о кључним комерцијалним елементима пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW (1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке” (обрачун, поделе ризика, структуру трошкова, механизме прилагођавања цене и др.), који су пословне тајне и стратешког партнера и Акционарског друштва Електропривреда Србије, Београд (у даљем тексту: ЕПС), али, како је то већ раније истакнуто, пре свега представљају податке који се тичу енергетске, а тиме и опште безбедности Републике Србије.

Такође, раскидом Уговора од стране Владе ЕПС би изгубио очекиваних 1,8 TWh електричне енергије које ће обезбедити поменути пројекат, што би угрозило динамику декарбонизације ЕПС-а, конкретније угрозио би се пројектовани циљ да до 2030. године то привредно друштво смањи емисије CO₂ за 15%. Даље, реално би дошло до губитка тржишта комерцијалног снабдевања електричном енергијом за 10%, које би ЕПС могао да спречи додатним улагањима у постојеће старе блокове термоелектрана на угаљ које су еколошки проблематичне (200 милиона евра на десумпоризацију и 90 милиона евра на ревитализацију А1 и А2 ТЕКО). Овакви додатни издаци ЕПС-а представљали би и фискални ризик по Републику Србију, с обзиром да је финансирање термоелектрана на угаљ могуће само из сопствених средстава ЕПС-а, јер банке више не финансирају ову врсту инвестиција, па би самим тим ЕПС био принуђен да се ослони на средства из буџета Републике Србије.

Полазећи од изнетих одредби из наведених закона, уредбе, одлуке, као и Уговора, ЕПС, као орган јавне власти, означило је тражени документ степеном тајности „ПОВЕРЉИВО” и завело га у њихов деловодник тајне документације, а сходно члану 2. тачка 7) Закона о тајности података („Службени гласник РС”, број 104/09) где је у прописано да је орган јавне власти, између осталог, и правно лице које оснива државни орган, а што у овом случају значи да је ЕПС, као правно лице, основано од стране Републике Србије, чија права као оснивача и јединог акционара врши Влада.

Чланом 8. став 1. Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом, ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, а у ставу 2. истог члана одређено је да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Ускраћивање приступа наведеном уговору засновано је на одредбама члана 9. тач. 4) и 5) Закона, којима је, између осталог, прописано да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, као и ако би тиме учинио доступним информацију или документ који представља тајни податак, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна.

Сходно свему изнетом, уколико би се наведени уговор учинио доступним јавности, то би представљало очигледно кршење члана 9. тач. 4) и 5) Закона, Закона о коришћењу обновљивих извора енергије, Закона о критичној инфраструктури, Закона о тајности података, Уредбе о избору стратешког партнера за реализацију пројекта изградње само - балансираних соларних електрана великог капацитета са батеријским системима за складиштење електричне енергије у Републици Србији, Одлуке о спровођењу поступка за избор стратешког партнера, као и Уговора.

Као последицу свега наведеног Уговор не би било могуће реализовати, јер би друга уговорна страна - конзорцијум Носиоца посла Hyundai Engineering Co. LTD и Чланова конзорцијума Hyundai Engineering Co. LTD Огранак Београд и UGT Renewables LLC, на основу самог Уговора исти раскинула, а с обзиром на значај и процењену финансијску вредност самог пројекта, раскид Уговора би битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије, тј. наступиле би значајне негативне економске последице по Републику Србију, тако да постоји јасан правни основ да се тражиоцу информације ускрати право на приступ траженом документу.

Имајући у виду све изложено, одбија се захтев удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину – РЕРИ”, адреса Доситејева 30/3, 11000 Београд, као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у року од 15 дана од дана достављања овог решења.

С поштовањем,

СЕКРЕТАР МИНИСТАРСТВА

Вељко Стаменковић

RAJIC
LAW OFFICE

ADVOKATSKA KANCELARIJA RAJIĆ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
Булевар краља Александра бр. 15
11 000 Београд

У 1 (једном) примерку са 5 (пет) прилога

Подносилац **„РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И**
жалбе: **ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**“, удружење са седиштем на адреси
Светозара Марковића бр. 39/4, у Београду.

Орган власти: **МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ**, адреса
Немањина бр. 22-26, 11 000 Београд

ЖАЛБА

- против решења Министарства рударства и енергетике број 003112311
2025 14820 002 000 041 001 од 24. новембра 2025. године -

У складу са чланом 22. став 1. тачка 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010“) („Закон о слободном приступу информацијама“), Подносилац овим путем у законском року подноси жалбу против решења Министарства рударства и енергетике број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 24. новембра 2025. године („Решење“), из разлога како следи:

Подносилац жалбе се дана 9. јула 2025. године обратио Органу власти, са захтевом да му достави информације од јавног значаја, садржане у Уговору о стратешком партнерству закљученом између Републике Србије и конзорцијума *Hyundai Engineering* и *UGT Renewables* у октобру 2024. године, а који се односи на реализацију пројекта изградње соларних електрана прикључне снаге 1.000 MW (1,200 MW инсталисане снаге) по систему „кључ у руке“, односно, све евентуалне накнадне измене и допуне овог уговора.

ДОКАЗ: *Фотокопија захтева за приступ информацијама од јавног значаја од 9. јула 2025. године;*

Дана 18. јула 2025. године, Подносилац је запримио одговор Органа власти, којим се решењем број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од истог датума одбија захтев за приступ информацијама од јавног значаја.

ДОКАЗ: *Фотокопија решења број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 18. јула 2025. године;*

На предметно решење Подносилац жалбе уложио је жалбу насловном органу дана 30. јула 2025. године, а коју је насловни орган усвојио својим решењем број 071-11-9805/2025-03 од 14. октобра 2025. године, којим је поништио ожалбено решење и Органу власти наложио да поступи по поднетом захтеву Подносиоца жалбе.

ДОКАЗ: *Жалба тражиоца информације од 30. јула 2025. године;*

Решење број 071-11-9805/2025-03 од 14. октобра 2025. године;

Међутим, Орган власти донео је ново решење број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 24. новембра 2025. године, којим поново одбија захтев Подносиоца жалбе („Решење“).

ДОКАЗ: *Решење број 003112311 2025 14820 002 000 041 001 од 24. новембра 2025. године;*

У образложењу Решења, Орган власти између осталог наводи да су се стране из Уговора о стратешком партнерству (Република Србија и чланице конзорцијума) **сагласиле да ће чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити било којем трећем лицу садржај и уопште било које информације повезане са овим уговором, укључујући, без ограничења, овај уговор, све информације или материјале примљене у вези са радом обављеним по том уговору или било каквим накнадним договором између страна, идејни пројекти, цртежи, спецификације, технике, модели, подаци, документација, истраживање, развојни процеси, know-how, производња, развојне или маркетиншке технике и материјали, распореди развоја или маркетинга, стратегије и развојни планови, имена купаца или добављача или особља и друге информације које се односе на купце, добављаче или особље, политике цена и финансијске информације, и друге информације сличне природе, без обзира на то да ли је изражена у писменој или другој опипљивој форми, и било коју другу пословну тајну.**

Додатно Орган власти позива се на чланове 4. и 6. Закона о критичној инфраструктури („Службени гласник РС“, бр. 87/18), наводећи притом да тражени уговор несумњиво садржи податке о критичној инфраструктури који су **по својој суштини тајни подаци од виталног интереса за енергетску безбедност Републике Србије и њених грађана, тако да би њихово објављивање представљало значајну безбедносну претњу за нашу земљу и њене грађане, посебно у ситуацији изражених енергетских изазова који су погодили не само Републику Србију него и многе друге земље.**

Коначно, Орган власти позива се и на члан 9. тачка 4) и 5) Закона о слободном приступу информацијама, којим је прописано да је достављање информација

могуће ограничити, ако би се тиме битно отежало остварење оправданих економских интереса Републике Србије.

Поступајући сходно свом законском праву и упутству о правном леку, тражилац информације овим путем, у законом прописаном року подноси жалбу на Решење Органа власти, а из следећих разлога:

Подносилац жалбе најпре истиче да су разлози за недостављање тражених информација незаконити, нелогични и супротни елементарним принципима (не само) правничке логике, него и здравог разума, имајући у виду да би читалац ожалбеног Решења лако могао да стегне утисак да би достављање траженог уговора тражиоцу информације, довело до колапса читавог енергетског система у Републици Србији, а можда и на Западном Балкану и Европи.

Чланом 4. Закона о слободном приступу информацијама прописано је да *оправдани интерес јавности* да зна и прибави информације од јавног значаја, постоји као претпоставка, осим када орган власти **докаже супротно**.

Ни на једном месту у предметном Решењу, Орган власти не нуди образложено објашњење (које би се могло сматрати валидним доказом) због чега у конкретном случају не постоји оправдан интерес јавности који претеже над интересом заштите наводне „пословне тајне“.

Подносилац, наглашава да се у складу са чланом 9. став 1. тачка 4) Закона о слободном приступу информацијама (на који се Орган власти позива у Решењу), право на слободан приступ информацијама од јавног значаја може ускратити само када би тиме *битно умањио способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса Републике Србије или угрозио или би могао угрозити спровођење монетарне, девизне или фискалне политике, финансијску стабилност, управљање девизним резервама, надзор над финансијским институцијама или издавање новчаница и кованог новаца.*

Из Решења је потпуно нејасно на који би начин само достављање уговора, који је закључила Република Србија, а за који постоји оправдани интерес јавности да сазна његову садржину, могло утицати на економске процесе у земљи и остваривање националних економских интереса (?!?). Управо супротно, интерес јавности да се упозна са садржином овог уговора заснован је на значају који декарбонизација и развој пројеката обновљивих извора енергије имају за остваривање националних циљева и међународно преузетих обавеза, где представљају један од апсолутних економских и спољно-политичких приоритета, али и изазова. Други разлог је сама пројектована вредност овог подухвата, која према јавно доступним информацијама тренутно износи преко 1,5 милијарди евра (!!!). У том смислу, потпуно је нелогично и незаконито, овакве информације проглашавати за тајну, уз образложење и правдање таквог поступања *inter partes* односом државе са инвеститором, као да се ради о комерцијалном уговору два

приватна правна лица (при чему се у Решењу позива и на Закон о облигационим односима).

Подносилац даље истиче да одредба члана 9. став 1. тачка 5) Закона о слободном приступу информацијама (на који се Орган власти такође позива у Решењу), прописује да *Орган власти неће тржиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме чинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.*

Из цитиране одредбе је јасно да је ускраћивање права на приступ информацији од јавног значаја дозвољено само у случају када су **кумулативно испуњени услови**:

- **Постојање прописа или службеног акта заснованим законом** којим је одређено да се информација чува као државна, службена, пословна или друга тајна;
- Одавањем такве информације би могле наступити **тешке правне или друге последице** по интересе заштићене законом који **претежу над интересом јавности за приступ информацијама.**

Дакле, орган власти је био дужан да уз одбијајуће Решење достави службени акт којим су тражене информације проглашене као информација која се чува као пословна тајна, односно уколико се пак позива на пропис којим је одређено да се предметна информација чува као тајна, исти је морао да га достави.

У том смислу, да би орган власти у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности података односно доступности само одређеном кругу лица, обавезан је да докаже да је у конкретном случају оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса из члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Додатно, чланом 8. Закона о слободном приступу информацијама дефинисано ограничење права на приступ могуће *ако је то неопходно у демократском друштву и мора бити прописано законом у циљу заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на Уставу и закону. Ниједна одредба овог закона не сме се тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.*

Имајући то у виду, Подносилац поново истиче да се **терет доказа налази на органу власти**, те да је исти био дужан да приложи службени акт којим је наведена информација проглашена за пословну тајну као и да докаже ваљане разлоге о оправданости искључења приступа траженим информацијама ради заштите од озбиљне повреде претежних интереса заснованих на уставу или

закону, што Орган власти није учинио кроз неуверљиво образложење Решења. У истом се не наводи о којим интересима се у конкретном случају ради, нити које правне и друге последице по заштићене интересе могу наступити достављањем тражених информација. С тим у вези, Подносилац истиче да је орган власти био дужан да поред формалног услова, испуни и материјални услов, то јест да докаже, да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити **тешке правне или друге последице** по интересе заштићене законом који претежу на интересом јавности да приступи информацијама од јавног значаја, који се огледа у реалној могућности наступања **тешких правних последица**. Паушално образложење да би због достављања информација тражиоцу информације, друга страна могла да раскине уговор, свакако не испуњава овај услов.

Поред овога, паушалан је и закључак да тражени уговор садржи податке о критичној инфраструктури, који су *по својој суштини тајни*. То како Орган власти тумачи неки закон његова је ствар, али у конкретном закону нигде се не говори о претпостављеној тајности информација које се односе на критичну инфраструктуру. Још је неуверљивије образложење да би се достављањем тражених информација заинтересованој јавности, која представља грађане Републике Србије, угрозила безбедност Републике Србије и истих тих грађана (?!?) што се дословно наводи на страни 3 достављеног Решења.

Додатно, чланом 12. Закона о слободном приступу информација прописано је *да ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући увид, орган власти омогућиће тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију, и обавестиће га да остала садржина документа није доступна*, те пре него што је одбио Захтев Подносиоца, Орган власти је био дужан да размотри могућност делимичног приступа информацијама, што исти није учинио.

Обавезивање другој страни да ће Орган власти чувати тајну и поверљивост и да неће користити, откривати или обелоданити **било којем трећем лицу** садржај и уопште **било које информације повезане са овим уговором**, укључујући, без ограничења, овај уговор, **све информације или материјале примљене у вези са радом обављеним по том уговору или било каквим накнадним договором између страна**, толико је широко и подложно произвољном тумачењу, да би готово свака информација која је према мишљењу представника Органа власти „осетљива“, могла бити подведена под ову групу информација, што би довело до тога да заинтересована јавност не сме да пита и нема право да зна за било коју информацију која се тиче посла који ће грађане Србије коштати више од 1,5 милијарди евра.

С тим у вези, Подносилац истиче да је Орган власти био дужан да **у образложењу Решења** о одбијању захтева наведе **јасне и одређене чињенице и правне разлоге** из којих произилази испуњеност свих законом прописаних услова

Regulatorni institut za obnovljivu
energiju i životnu sredinu

Februar, 2026.

RERI – Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu

Svetozara Markovića 39, 11 000 Beograd

Republika Srbija

www.eri.org.rs